

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К. Д. Ушинського»**

Затверджую

Ректор

Андрій КРАСНОЖОН

2022 р.

ПОЛОЖЕННЯ

**ПРО СЕРТИФІКАТНІ ПРОГРАМИ В ДЕРЖАВНОМУ ЗАКЛАДІ
«ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ К. Д. УШИНСЬКОГО»**

Схвалено рішенням вченої ради
Університету Ушинського
від «29» грудня 2022 року
(протокол № 6)

Уведено в дію наказом
від «30» грудня 2022 року № 309

1. Загальні положення

1.1. Положення «Про сертифікатні програми в Державному закладі «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»» (далі – Положення) розроблено відповідно до вимог Закону України «Про освіту» від 05.09.2017 р. № 2145-VIII, Закону України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 р. № 1556-VII, Постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження переліку платних послуг, які можуть надаватися навчальними закладами, іншими установами та закладами системи освіти, що належать до державної і комунальної форми власності» від 27.08.2010 р. № 796, Стандартів і рекомендацій щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти (Standards and Guidelines for Quality Assurance in the European Higher Education Area) та інших нормативно-правових актів, а також локальних нормативних документів Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» (далі – Університет Ушинського).

1.2. Сертифікатні програми впроваджуються в Університеті Ушинського для задоволення освітніх потреб здобувачів вищої освіти та інших зацікавлених осіб (далі – слухачів програми), як одна з форм гнучкого реагування на зміни і нові тенденції у відповідній галузі, актуальні потреби суспільства, ринку праці та можуть виступати:

- як інструмент забезпечення індивідуальних освітніх потреб для різних груп населення, зокрема, для забезпечення потреб у побудові індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів вищої освіти, для розширення рівня їх загальних компетентностей;
- як профілізаційна складова або засіб поглиблення і розширення програмних результатів навчання освітніх програм для здобувачів вищої освіти у межах вибіркового дисциплін циклу загальної підготовки;
- як форма поглиблення та отримання нових професійних компетентностей у визначеній галузі знань.

Слухачами програми можуть бути як громадяни України, так і іноземні громадяни, особи без громадянства.

1.3. Сертифікатні програми орієнтовані на постійне підвищення слухачами професійного рівня, наукової кваліфікації, впровадження результатів у професійній і науковій діяльності, а також залучення усіх зацікавлених сторін до співпраці з Університетом Ушинського та кафедрами, які відповідають за реалізацію сертифікатної програми.

1.4. Сертифікатні програми не дають права на здобуття освітнього ступеня й отримання відповідного диплома, але можуть бути визнаними як перезараховані у системі формальної освіти. Про опанування слухачем сертифікатної програми, досягнення визначених нею цілей видається сертифікат Університету Ушинського.

1.5. Протягом навчання здобувачі вищої освіти Університету Ушинського можуть опанувати кілька сертифікатних програм, а можуть не обирати жодної, формуючи свій індивідуальний навчальний план. Успішне прослуховування кожної сертифікатної програми посвідчується окремим сертифікатом.

1.6. Навчання за сертифікатними програмами здійснюється виключно на добровільних засадах.

1.7. Поняття та терміни, що вживаються у цьому Положенні, мають таке значення:

Договір про надання додаткових освітніх послуг за сертифікатною програмою (далі – Договір) – це юридично оформлений цивільно-правовий документ, відповідно до якого ведеться цільова підготовка слухачів програми у межах об'єкту навчання, укладений з Університетом Ушинського на визначений термін.

Керівник сертифікатної програми – особа, яка призначається наказом ректора за поданням завідувачів кафедр, забезпечує розроблення, відкриття і реалізацію сертифікатної програми, координує організацію освітнього процесу.

Кредит Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи (далі – кредит ЄКТС) – одиниця вимірювання обсягу навчального

навантаження слухача програми, необхідного для досягнення визначених (очікуваних) результатів навчання. Обсяг одного кредиту ЄКТС складає 30 годин.

Результати навчання (програмні) – знання, уміння, навички, способи мислення, погляди, цінності, інші особистісні якості, набуті в процесі навчання, виховання та розвитку, які можна ідентифікувати, спланувати, оцінити і виміряти та які особа здатна продемонструвати після завершення сертифікатної програми.

Сертифікатна програма – спеціалізований навчальний курс або спеціалізований комплекс пов'язаних між собою складових (освітніх компонентів) встановленої тривалості, який передбачає професійно-спрямовану підготовку слухачів, відповідно до цього Положення.

Слухач – особа, яка проходить підготовку за сертифікатною програмою (здобувачі вищої освіти та інші зацікавлені особи).

Об'єкт навчання – проблемно-цільова галузь знань, яка закладається в основу сертифікатної програми, відповідає профілю діяльності Університету Ушинського та його партнерів та визначається за домовленістю згідно Договору.

Інші поняття і терміни вживаються у значеннях, визначених законодавством України.

2. Навчально-методичне забезпечення та особливості сертифікатної програми

2.1. Навчально-методичне забезпечення сертифікатної програми складається з таких частин:

- опис сертифікатної програми;
- навчальний план.

2.2. Опис сертифікатної програми складається з таких структурних елементів:

- титул програми;
- лист погодження сертифікатної програми;
- передмова;
- загальна інформація;
- мета сертифікатної програми;

- особливості участі слухачів у сертифікатній програмі (включно з термінами запису на програму);
- компетентності (до 10) та очікуванні результати навчання (до 10);
- стислий виклад змісту програми (для короткострокових і середньострокових сертифікатних програм);
- перелік освітніх компонентів (для довгострокових сертифікатних програм);
- викладання і оцінювання участі слухачів у сертифікаційній програмі;
- ресурсне забезпечення реалізації програми (кадрове, матеріально-технічне, навчально-методичне та інформаційне);
- опис освітніх компонентів (для довгострокових сертифікатних програм).

2.3. Навчальний план є нормативним документом, який визначає зміст навчання та регламентує організацію освітнього процесу за сертифікатною програмою. Навчальний план визначає перелік та обсяг навчальних дисциплін (модулів) у кредитах ЄКТС, послідовність вивчення дисциплін (модулів), форми проведення навчальних занять та їх обсяг, графік освітнього процесу, форми поточного і підсумкового контролю. У навчальному плані виділяють обсяг роботи слухачів програми у взаємодії з науково-педагогічним, педагогічним працівником (за видами навчальних занять) та самостійної роботи слухачів програми в академічних годинах. Для кожної дисципліни (модуля) вказують форму поточного і підсумкового контролю.

2.4. Освітні компоненти сертифікатної програми для здобувача вищої освіти Університету Ушинського можуть бути опановані в межах освітньої програми, за якою він навчається шляхом формування індивідуальної освітньої траєкторії. Обрання певної сертифікатної програми відбувається відповідно до порядку формування вибіркової складової індивідуального навчального плану студентів Положення про організацію освітнього процесу в Державному закладі «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» та Положення про дисципліни вільного вибору здобувачів вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня Державного закладу

«Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського».

2.5. Силабуси та/або робочі програми навчальних дисциплін розробляються кафедрами згідно з вимогами відповідних сертифікатних програм та Положенням про робочу програму навчальної дисципліни Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського».

2.6. Оцінювання здійснюється за накопичувальною системою відповідно до Положення про організацію контролю та оцінювання знань студентів Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» та Положення про організацію контролю та оцінювання знань аспірантів Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського».

2.7. Загальний обсяг, структура та тривалість сертифікатної програми визначається відповідно до мети і завдань навчання. Загальний обсяг сертифікатної програми визначається кількістю академічних годин і кредитів ЄКТС. Із загального обсягу годин на аудиторні заняття відводиться від 1/3 до 1/2 частини.

2.8. Сертифікатні програми можуть бути: короткостроковими; середньостроковими; довгостроковими.

2.8.1. Обсяг короткострокової сертифікатної програми складає від 30 академічних годин (1 кредит ЄКТС) до 60 академічних годин (2 кредити ЄКТС). Короткострокові сертифікатні програми можуть зараховуватися здобувачу вищої освіти Університету Ушинського як освітні компоненти вибіркової частини основної освітньої програми.

2.8.2. Обсяг середньострокової сертифікатної програми може складати 90 академічних годин (3 кредити ЄКТС), 120 академічних годин (4 кредити ЄКТС), 150 академічних годин (5 кредитів ЄКТС). Середньострокові сертифікатні програми можуть зараховуватися здобувачу вищої освіти Університету

Ушинського до загального обсягу кредитів як освітні компоненти вибіркової частини його освітньої програми.

2.8.3. Загальний обсяг довгострокової сертифікатної програми для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти може складати від 19 кредитів ЄКТС, для другого (магістерського) рівня вищої освіти від 10 кредитів ЄКТС і третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти може складати від 8 кредитів ЄКТС та до обсягу не менше як 25% від загальної кількості кредитів ЄКТС, передбачених для певного рівня вищої освіти, з урахуванням вимог освітньої програми щодо вивчення її обов'язкових компонентів. Довгострокові сертифікатні програми є профілізаційною складовою або засобом поглиблення і розширення програмних результатів навчання освітніх програм у межах вибірових дисциплін циклу загальної підготовки і можуть зараховуватись здобувачу вищої освіти Університету Ушинського до загального обсягу кредитів вибіркової частини його освітньої програми. Якщо здобувач опанував довгострокову сертифікатну програму не в повному обсязі, то освітні компоненти сертифікатної програми зараховуються йому до циклу загальної підготовки вибіркової частини освітньої програми в обсязі здобутих кредитів без отримання сертифікату.

Довгострокові сертифікатні програми також спрямовані на задоволення індивідуальних освітніх потреб різних груп населення.

3. Порядок розробки, відкриття, запровадження та закриття сертифікатних програм

3.1. Сертифікатна програма розробляється за ініціативи науково-педагогічних та педагогічних працівників кафедр, співробітників інших структурних підрозділів, з урахуванням побажань заінтересованих сторін (стейкхолдерів), обговорюється на засіданнях відповідних кафедр та відображається у протоках засідання кафедр.

3.2. При започаткуванні освітньої діяльності за сертифікатною програмою за поданням кафедри наказом ректора затверджується керівник сертифікатної програми, який призначається із числа науково-педагогічних або наукових працівників Університету Ушинського.

3.3. Керівник сертифікатної програми визначає умови її впровадження в освітній процес університету, що відображає у структурних компонентах сертифікатної програми.

3.4. Ініціатори сертифікатної програми формують пакет проєктних матеріалів, що включає опис сертифікатної програми; обґрунтування необхідності провадження, де зазначаються її актуальність, переваги введення, особливості, оцінка забезпечення освітнього процесу (кадрове, організаційне, навчально-методичне, матеріально-технічне, інформаційне тощо); проєкт навчального плану.

3.5. Всі сертифікатні програми мають єдиний порядок відкриття, що включає їх послідовний розгляд:

- розгляд питання про доцільність впровадження сертифікатної програми на засіданні кафедри/кафедр що відповідає(ють) за реалізацію сертифікатної програми;
- погодження відкриття сертифікатної програми на засіданні комісії з якості освіти факультету/інституту/наукової ради Університету Ушинського;
- затвердження сертифікатної програми вченою радою факультету/інституту за поданням керівника сертифікатної програми.

3.6. Відомості про сертифікатні програми розміщуються на вебсайті Університету Ушинського та на сторінці відповідної кафедри.

3.7. Якщо на сертифікатну програму не здійснено набір слухачів у зв'язку з її недостатньою затребуваністю, керівник сертифікатної програми може:

- відмовитися від реалізації сертифікатної програми;
- провести перегляд сертифікатної програми з метою підвищення її конкурентоспроможності та привабливості на ринку освітніх послуг;
- подати план і матеріали перегляду сертифікатної програми за визначеною процедурою вченій раді факультету/інституту.

3.8. Сертифікатна програма може бути виключена з переліку сертифікатних програм, що реалізуються Університетом Ушинського за таких умов:

- у разі відмові факультету/інституту/відділу аспірантури та докторантури (для третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти) від її реалізації;

- за відсутності набору слухачів на навчання за сертифікатною програмою (за рішенням комісії з якості освіти факультету/інституту/відділу аспірантури та докторантури про призупинення/зупинення дії програми);

- у результаті будь-якої з процедур зовнішнього або внутрішнього оцінювання якості освітньої програми, якщо отримано висновки про низьку якість реалізованої сертифікатної програми;

- невідповідність сертифікатної програми чинним вимогам, що спричинено, зокрема, змінами в ресурсному забезпеченні реалізації програми тощо.

3.9. Рішення про виключення сертифікатної програми із числа сертифікатних програм, що реалізуються Університетом Ушинського, ухвалює вчена рада факультету/інституту.

4. Порядок реалізації сертифікатних програм

4.1. Порядок реалізації сертифікатних програм регламентується Положенням про організацію освітнього процесу та іншими нормативними документами в Університеті Ушинського.

4.2. У забезпеченні планування, організації та реалізації сертифікатної програми беруть участь:

- керівник та розробники сертифікатної програми;
- завідувачі кафедр, задіяних у реалізації сертифікатної програми;
- науково-педагогічні, педагогічні працівники/стейкхолдери, задіяні у реалізації сертифікатної програми;
- структурні підрозділи Університету Ушинського, задіяні у реалізації сертифікатної програми.

4.3. Керівник сертифікатної програми:

- формує обґрунтування щодо відкриття сертифікатної програми;
- організовує роботу з колегіального розроблення сертифікатної програми, навчального плану та іншого навчально-методичного забезпечення сертифікатної програми;
- формує групи слухачів програми;

- організовує роботу з укладання Договорів про надання додаткових освітніх послуг за сертифікатною програмою;
- погоджує у юриста Договір про надання додаткових освітніх послуг за сертифікатною освітньою програмою;
- відповідає за реалізацію сертифікатної програми;
- здійснює пошук кваліфікованих фахівців, підприємств, установ та організацій для залучення до реалізації сертифікатної програми;
- координує організацію освітнього процесу;
- формує звіт про реалізацію сертифікатної програми після її завершення, який розглядається на засіданні відповідної кафедри/кафедр.

4.4. Науково-педагогічні та педагогічні працівники, які задіяні до реалізації сертифікатних програм:

- формують анотації/презентації, силабуси та/або робочі програми навчальних дисциплін (модулів);
- розробляють навчально-методичне забезпечення навчальних дисциплін (модулів) сертифікатних програм;
- забезпечують освітній процес, згідно розкладу.

4.5. Завідувачі кафедр, які запроваджують сертифікатні програми, відповідають за:

- формування пропозицій щодо перспективних сертифікатних програм, які можуть бути впроваджені в Університеті Ушинського та оновлення діючих;
- подання кандидатур керівників та розробників сертифікатних програм;
- належний рівень організації освітнього процесу за сертифікатними програмами;
- своєчасне заслуховування на засіданнях кафедри звітів керівників сертифікатних програм.

4.6. Декани факультетів/директор інституту відповідають за:

- належний рівень організації освітнього процесу за сертифікатними програмами;

– своєчасне заслуховування на засіданнях вчених рад факультетів/інституту результатів впровадження сертифікатних програм, пропозицій щодо оновлення чинних та розроблення нових.

4.7. Організаційний супровід сертифікатних програм здійснює деканат відповідного факультету/інституту. За сім календарних днів декан/директор інституту подає у навчально-методичний відділ розклад занять за сертифікатною програмою та після його затвердження доводять до відома слухачів.

4.8. Надання освітніх послуг у межах сертифікатних програм здійснюється науково-педагогічними та педагогічними працівниками Університету Ушинського, визнаними фахівцями галузі, представниками інших профільних установ, підприємств, організацій у межах чинних договорів про співпрацю або на умовах погодинної оплати праці.

4.9. Навчання за сертифікатними програмами може здійснюватися в структурних підрозділах Університету Ушинського та поза його межами за такими організаційними формами:

- навчання на базі підприємств, установ та організацій-партнерів Університету Ушинського;
- навчанням за іншими формами, передбаченими сертифікатною програмою та Договором.

4.10. Організація навчання за сертифікатною програмою може здійснюватися у очному, дистанційному та/або змішаному форматах.

4.11. Навчально-методичне забезпечення сертифікатних програм здійснюється кафедрою, яка їх запроваджує.

4.12. Матеріально-технічна база сертифікатних програм забезпечується Університетом Ушинського, підприємством, установою та організацією-партнером Університету Ушинського у межах чинних угод.

4.13. Запис здобувачів вищої освіти Університету Ушинського на дисципліни сертифікатних програм проводиться на загальних засадах та у встановлені терміни запису на вибіркові дисципліни на основі поданої заяви (Додаток 1).

4.14. Запис зовнішніх слухачів на дисципліни сертифікатної програми здійснюється керівником програми згідно з описом відповідної програми. Запис відбувається одразу на сертифікатну програму через подання зовнішніми слухачами відповідної заяви (Додаток 2).

4.15. Облік опанованих курсів та успішність слухачів, які навчаються за сертифікатною програмою, здійснює спеціаліст відповідної кафедри.

4.16. Мінімальною кількістю слухачів у групі для першого (бакалаврського) і другого (магістерського) рівня вищої освіти є 13 осіб, для сертифікатних програм у межах спеціальностей 023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація, 024 Хореографія, 025 Музичне мистецтво – не менше як 7 осіб, для третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти – не менше як 3 особи. Кількість слухачів у групі може коригуватися за погодженням ректора Університету Ушинського відповідно до особливих умов реалізації і фінансового забезпечення сертифікатної програми.

4.17. Зарахування слухачів на сертифікатні програми здійснюється наказом ректора про затвердження складу групи слухачів сертифікатної програми.

4.18. Опанування сертифікатної програми (чи її частини) надається на платній основі за кошти фізичних або юридичних осіб у таких випадках:

- для здобувачів вищої освіти Університету Ушинського, якщо вибір сертифікатної програми перевищує кількість кредитів ЄКТС, запропонованих для вибіркової частини;
- для зовнішніх слухачів.

4.19. Вартість 1-го кредиту ЄКТС для здобувачів вищої освіти Університету Ушинського, які при їх опануванні перевищують кількість кредитів, запланованих навчальними планами, щорічно (до початку нового навчального року) встановлюється відповідним наказом Університету Ушинського. Калькуляція розробляється бухгалтерією і передбачає оплату науково-педагогічних та педагогічних працівників згідно із чинним законодавством, виходячи з їхнього навантаження.

4.20. Вартість сертифікатної програми для зовнішніх слухачів встановлюється на підставі розрахунків, які здійснює бухгалтерія. Вхідні дані для цих розрахунків бухгалтерія отримує від керівника сертифікатної програми.

Розрахунки бухгалтерія здійснює на підставі діючого законодавства.

4.21. Фінансове забезпечення сертифікатних програм для зовнішніх слухачів здійснюється на договірній основі за рахунок коштів фізичних та/або юридичних осіб.

4.22. Слухачам сертифікатних програм у разі успішного завершення навчання видається сертифікат, форму якого затверджує вчена рада Університету Ушинського.

4.23. У разі залучення до реалізації сертифікатної програми організацій-партнерів/стейкхолдерів за договорами про співпрацю слухачам видається сертифікат з підписами керівників та печатками Університету Ушинського й організації-партнера/стейкхолдера.

4.24. Особам, які після закінчення навчання за сертифікатною програмою отримали оцінку «незадовільно», сертифікат не видається. Повторне навчання за цією програмою здійснюється у визначений Університетом Ушинського час і оплачується окремо, якщо інше не передбачено Договором.

4.25. Друк сертифікатів здійснює інформаційно-видавничий центр Університету Ушинського за поданням керівника сертифікатної програми.

4.26. Витрати на виготовлення та друк сертифікату оплачується слухачем окремо, за цінами затвердженими на поточний рік.

Погоджено:

Перший проректор з навчальної
та науково-педагогічної роботи

Проректор з наукової роботи

Директор інституту
післядипломної освіти та сертифікації

Юрисконсульт

Ольга КОПУСЬ

Ганна МУЗИЧЕНКО

Наталя ГЕДІКОВА

Ірина СИЛЬЧЕНКО

Декану факультету/директору
інституту/завідувачеві відділення/завідувачеві
відділу аспірантури та докторантури

(назва факультету/інституту/відділення)

(ім'я, прізвище керівника)

здобувача першого (бакалаврського)/другого
(магістерського)/третього (освітньо-наукового)
рівня вищої освіти _____

(прізвище, ім'я, по батькові заявника)

_____ групи

(№ групи)

_____ року навчання

_____ форми навчання

ОП _____

(назва ОП)

зі _____

спеціальності

(шифр, назва спеціальності)

ЗАЯВА

Прошу прикріпити мене до сертифікатної програми
« _____ »
(назва сертифікатної програми)

на термін _____

(вказати термін з « ____ » 20 __ р. по « ____ » 20 __ р.)

« ____ » _____ 20 __ р.

(підпис здобувача)

ПОГОДЖЕНО:

Завідувач кафедри/відділу аспірантури та докторантури

(назва кафедри)

(підпис)

(ініціали, прізвище)

Керівник сертифікатної програми

(назва сертифікатної програми)

(підпис)

(ініціали, прізвище)

Ректорові
Державного закладу «Південноукраїнський
національний педагогічний університет імені
К. Д. Ушинського»
Андрію КРАСНОЖОНУ

(прізвище, ім'я, по батькові заявника)

ЗАЯВА

Прошу з «___» _____ 20__ р. зарахувати мене на сертифікатну програму

(назва сертифікатної програми)

Оплату гарантую.

«___» _____ 20__ р.

(підпис заявника)

ПОГОДЖЕНО:

Керівник сертифікатної програми

(назва сертифікатної програми)

(підпис)

(ініціали, прізвище)